

SCI-CONF.COM.UA

DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE

**ABSTRACTS OF VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 18-20, 2020**

**VANCOUVER
2020**

DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE

Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

18-20 March 2020

Vancouver, Canada

2020

UDC 001.1
BBK 87

The 7th International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science” (March 18-20, 2020) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2020. 1001 p.

ISBN 978-1-4879-3791-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 7th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

Ambrish Chandra, FIEEEE, University of Quebec,
Canada
Zhizhang (David) Chen, FIEEEE, Dalhausie University,
Canada
Hossam Gaber, University of Ontario Institute of
Technology, Canada
Xiaolin Wang, University of Tasmania, Australia
Jessica Zhou, Nanyang Technological University,
Singapore
S Jamshid Mousavi, University of Waterloo, Canada

Harish Kumar R. N., Deakin University, Australia
Lin Ma, The University of Sheffield, UK
Ryuji Matsuhashi, The University of Tokyo, Japan
Chong Wen Tong, University of Malaya, Malaysia
Farhad Shahnian, Murdoch University, Australia
Ramesh Singh, University of Malaya, Malaysia
Torben Mikkelsen, Technical University of Denmark,
Denmark
Miguel Edgar Morales Udaeta, GEPEA/EPUSP, Brazil
Rami Elemam, IAEA, Austria

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <http://sci-conf.com.ua/>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Perfect Publishing ®

©2020 Authors of the articles

64.	ЖИЛІН О. В., КІРЕЙЦЕВА О. В. ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.	447
65.	ЗАБЛОЦЬКА Л. М., МЕЛЕЩЕНКО В. О., ЧЕРНІЙ Л. В. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ.	453
66.	ЗАБИТ Ю. А., ГЮЛЬНАРА А. М., СЕВИНДЖ М. А. ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ КООРДИНАЦИИ И КОНТРОЛЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ОПЕРАЦИЙ ПРОЦЕССОВ, СИСТЕМ В МАШИНОСТРОЕНИИ.	462
67.	ЗАВІТРЕНКО Д. Ж., БЕРЕЗЕНКО Н. О., БУТЕНКО А. І. ПОРУШЕННЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ЇХ РЕАБІЛІТАЦІЯ.	477
68.	ЗАКАБЛУЦЬКИЙ Я. А. ВИКОРИСТАННЯ ОСТЕОПАТИЧНИХ ТЕХНІК, ЯК МЕТОДА ЛІКУВАННЯ ПРИ ВЕРТОБРОГЕННИХ ПОРУШЕННЯХ.	483
69.	ИБРАГИМОВ РАФИК САЛМАН ОГЛЫ, МАМЕДОВ ЕЛСЕВЕР ХАНЛАР ОГЛЫ. ОСОБЕННОСТИ БУРЕНИЯ КУСТОВЫХ СКВАЖИН С САМОПОДЪЕМНЫХ БУРОВЫХ УСТАНОВОК НА ПЛОЩАДЯХ АБШЕРОНСКОГО АРХИПЕЛАГА.	491
70.	КАПУСТІНА А. А., ЧУЛАНОВА Г. В. АНОТАЦІЇ VS КОМЕНТАРІ (НА МАТЕРІАЛІ ЧИТАЦЬКИХ ВІДГУКІВ ЗА ТВОРАМИ М. ГОГОЛЯ).	495
71.	КАМІНЕЦЬКИЙ В. В. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ РЕГІОНІВ.	504
72.	КОЛИШКІНА А. П., ЧОБАНЯН А. В. ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.	509
73.	КОВАЛЕНКО І. В., ЛОЗІВЕЦЬ І. В. ВПЛИВ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ НА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ПІДПРИЄМЛИВОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ШКОЛЯРІВ.	523
74.	КОЛОДІНА Л. С. ІНШОМОВНА ФОНЕТИЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ.	531
75.	КОТЕЛЯНЕЦЬ Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЇ.	540
76.	КРАВЧУК В. Т., ЧОВНЮК Ю. В. АНАЛИЗ ВНУТРЕННЕГО ТРЕНИЯ В УПРУГО-НАСЛЕДСТВЕННЫХ КВАЗИТВЕРДЫХ ТЕЛАХ ПРИ ИХ ЦИКЛИЧЕСКОМ ДЕФОРМИРОВАНИИ.	551
77.	КРАВЧУК В. Т., ЧОВНЮК Ю. В. ІНТЕГРОДИФЕРЕНЦІАЛЬНЕ РІВНЯННЯ КОЛИВАНЬ ПРУЖНОЇ (КАНАТНОЇ) СИСТЕМИ ВАНТАЖОПІДЙОМНИХ КРАНІВ З ЧАСТОТНОНЕЗАЛЕЖНИМ ВНУТРІШНІМ ТЕРТЯМ. ІІ.	561

УДК 378.147.091

**ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА
ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ**

Заблоцька Любов Михайлівна

к.пед.н, доцент

Мелещенко Віра Олександрівна

к.філ.н.

Черній Людмила Віталіївна

к.пед.н.

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна

Анотація. У статті розглядається проблема формування іншомовної фахової компетентності як складовий компонент професійної компетентності випускників. Якісна іншомовна підготовка студентів неможлива без використання інтерактивних та сучасних форм та технологій навчання. Використання ігрових методів (рольова гра, ігрові дискусії, ігрові ситуації, навчальні ділові ігри) вважається одним із ефективних шляхів формування іншомовної професійної компетентності. Гейміфікація, як складова частина ігрової методики навчання, допоможе підняти мотивацію до вивчення іноземної мови, оскільки завдяки використанню ігор в електронному форматі допоможе значно урізноманітнити традиційну структуру занять.

Ключові слова: іншомовна фахова компетентність, ігрові методи, гейміфікація.

Забезпечення якісною професійною підготовкою майбутнього фахівця є одним із першочергових завдань вищої освіти XXI століття. Рівень розвитку нашої країни, наш добробут безпосередньо залежить від того, чи будуть здатні

випускники вишів застосовувати набуті знання та навички із обраної спеціальності на практиці, чи зможуть вони мислити системно та створювати власні ідеї, наскільки швидко реагуватимуть вони на нові реалії та виклики суспільства, чи зуміють своєчасно знайти та опрацювати необхідну інформацію використовуючи новітні та інформаційні технології.

Формування інтелектуального капіталу та підвищення його якісного рівня є архіважливим завданням вишів. Динамічні зміни, що відбуваються сьогодні, ставлять нові вимоги до рівня освіти, професійної підготовки і компетентності фахівців. Вітчизняна вища освіта покликана формувати сучасну еліту, яка була б здатною забезпечити потреби нинішнього суспільства. Однак, система вищої освіти в Україні, на жаль, ще не відповідає сучасним вимогам сучасного суспільства й потребує модернізації. В основу процесу оновлення професійної освіти покладається концепція особистісно-орієнтованої освіти, яка базується на формуванні та розвитку когнітивного, діяльнісно-творчого, аксіологічного та особистісно-змістового підходів.

Професійна підготовка майбутніх фахівців різного профілю передбачає вивчення іноземної мови. Володіння іноземною мовою є одним із критеріїв працевлаштування. Окрім якісної практичної професійної підготовки, працедавці дедалі більше вважають, що в сучасних ринкових умовах фахівцям потрібно вміти спілкуватися із іноземними колегами та партнерами по бізнесу. Тому вивчення іноземної мови є важливим викликом сучасного життя й запорукою майбутньої успішної кар'єри випускників. Для забезпечення належного рівня володіння майбутніми спеціалістами іноземною мовою, викладачі та науковці постійно здійснюють пошук ефективних методів, технологій, прийомів та засобів навчання.

Вивчення та аналіз публікацій, що стосуються формування професійної компетентності майбутніх фахівців, довів, що існує багато напрацювань щодо понять компетенцій та компетентностей. Особливої уваги заслуговують ті дослідження, які з'явилися за останні роки й розглядають компетентнісний підхід як один із інноваційних процесів в освіті (О.Безпалова, В.Бикова,

О.Бігич, Р.Гуревич, А.Завьялов, М.Кадемія, Т.Коваль, О.Локшина, А.Литвин, С.Мамрич, О.Овчарук, Є.Полат, Ю.Рамський та ін.). На думку цих авторів, реалізація компетентнісного підходу у ході професійної підготовки майбутніх фахівців покликана модернізувати зміст професійної освіти із урахуванням інноваційних та інформаційних технологій.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі для підвищення якості професійної підготовки студентів у вищих навчальних закладах стало предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців, зокрема: С.Архангельський, Н.Балик, І.Дичківська, Ю.Жук, М.Кадемія, О.Кашина, С.Литвинова, П.Маланюк, С.Марченко, І.Сокол та ін., а також й зарубіжними дослідниками: J.Attawell, D.Bawden, A.Bruns, K.Beckmann, P.Duffy, S.Kinsley, N.Pearce, J.Reinhardt, D.Revenaugh, K.Stuart, S.Thorne, M.Weller та ін.

Сьогодні засвідчило, що компетентнісний підхід у процесі підготовки майбутніх фахівців є одним із першочергових напрямків на шляху до оновлення та модернізації вищої освіти. Основною ідеєю компетентнісного підходу професійно-орієнтованої освіти є формування у майбутнього фахівця такого набору компетенцій, які спрямовані на комплексне засвоєння ним теоретичних знань та практичних навичок у сфері майбутньої професійної діяльності, завдяки яким людина зможе успішно реалізувати себе як фахівця.

У Національному стандарті вищої освіти України виділено декілька груп компетенцій, які необхідно формувати у процесі підготовки фахівців, а саме: соціально-особистісні, загальнонаукові, інструментальні й професійні. Щодо професійних компетенцій, то їх можна окреслити як сукупність професійних знань і умінь, а також способів виконання професійної діяльності, що вимагають від фахівця готовності і здатності доцільно діяти згідно вимог професійного середовища, організувати професійну діяльність, самостійно вирішувати завдання, а також вміння давати самооцінку.

Професійні компетенції, у свою чергу поділяються на загально-професійні – ті, що стосуються компетенцій, притаманних будь-якому професіоналу взагалі, та

на спеціально-професійні ті, що визначаються вимогами конкретних професійних стандартів певної професії або (в разі їх відсутності) експертним шляхом за пропозиціями відповідних робочих груп на основі європейських аналогів і кваліфікаційною характеристикою професії працівника, а також запропонованою та узгодженою з Міністерством праці та соціальної політики [1, с. 286.].

На думку Н.Микитенко, професійні компетенції є складовими професійної компетентності, що дозволяють реалізувати її на практиці, у процесі професійної діяльності. Поняття «професійна компетентність» використовується синонімічно із такими термінами, як «педагогічна майстерність», «професіоналізм», «готовність до професійної діяльності» [2, с.3].

Згідно із визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (International Board of Standards for Training, Performance and Instruction), «компетентність (competency)» – це здатність діяти кваліфіковано, виконуючи певне завдання або роботу. Це поняття включає набір тих знань, навичок і відносин, які дають змогу особистості здійснювати діяльність ефективно або виконувати певні функції, що спрямовані на здобуття певних стандартів в окремій професійній галузі або сфері діяльності [3].

Специфіка навчання іноземної мови за професійним спрямуванням полягає в тому, що основна увага зосереджується на формуванні мовних навичок властивих для певної професійної галузі, а не на навчанні граматики та мовних структур. Особлива увага приділяється при цьому формуванню умінь та навичок студентів до міжособистісного спілкування із іноземцями шляхом реалізації усіх видів мовленнєвої діяльності: говоріння, слухання (аудіювання), читання та письма. Звичайно, формування іншомовних фахових компетенцій не може відбуватися само по собі і одразу. Як правило, цьому процесу передують оволодіння основними поняттями нової для них мови й відповідними лінгвістичними, соціокультурними а також професійними знаннями. Таким чином, іншомовна професійна комунікативна компетентність студента буде

означати його здатність здійснювати комунікативну мовленнєву діяльність відповідно до конкретних ситуацій іншомовного спілкування у певній професійній сфері.

Іншомовна професійна компетентність – це комплекс знань, умінь та навичок, компетенцій, що є складовими іншомовної професійної компетентності (ПК); професійної компетентності та її компонентів – предметних і галузевих компетентностей тощо. Важливими компонентами ПК є досвід діяльності, емоційно-ціннісне ставлення до предмета діяльності. Високий рівень сформованості ПК передбачає вільне володіння іноземною мовою, здатність використовувати знання в професійній або іншій комунікативній ситуації [4, с.264].

Д.Демченко вважає, що професійна іншомовна компетентність – це професійно значуща інтегративна якість особистості, системно-ціннісне новоутворення, що забезпечує декодування іншомовної професійної інформації, творче використання її в практичній діяльності і здатність вільно здійснювати міжнародну діяльність по розв’язанню професійних проблем [5, с. 7].

Державний освітній стандарт професійної освіти ставить такі вимоги до мінімуму змісту дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням»: 1) основи спілкування іноземною мовою: фонетика, лексика, фразеологія, граматики; 2) основи ділової мови за фахом; 3) професійна лексика; 4) фразеологічні звороти і терміни; 5) техніка перекладу (зі словником) професійно-орієнтованих текстів; 6) професійне спілкування. Поняття іншомовної компетентності фахівців пов’язують з комунікативними мовними компетенціями і відзначають наявність у даному феномені мотиваційних, морально-етичних та інших компонентів, спрямованих на творчість, дію, результат [6, с. 342].

Одним із ефективних шляхів формування іншомовної професійної компетенції вважається використання ігрових методів. У процесі навчання іноземної мови за професійним спрямуванням викладачі дуже часто пропонують студентам рольові та ділові ігри, які дозволяють створити максимально наближені до

певної професійної сфери ситуації та інтегрувати процес навчання іноземної мови в модель майбутньої професійної діяльності студентів.

Ігри у підготовці фахівців до професійного спілкування іноземною мовою (ігрові дискусії, ігрові ситуації, рольові ігри, ділові навчальні ігри) є ефективним засобом вирішення завдань формування фахівця, який не лише готовий до професійної діяльності, але й сформований як творча і соціально активна особистість. Пріоритетними професійними якостями фахівців <...> є вміння контактувати з людьми, вміння самотійно, у межах компетенції, приймати рішення і нести за нього особисту відповідальність, комунікативні здібності, вміння встановлювати ділові контакти, здібності до міжособистісного спілкування, мовне спілкування з урахуванням специфіки міжкультурної комунікації. Ігрові технології сприяють оволодінню студентами ключовими вміннями, які становлять одну зі складових професійної комунікативної діяльності [7, с.50].

Ділові та рольові навчальні ігри дозволяють змоделювати певні ситуації, зімітувати професійно-спрямовані аспекти діяльності, що стимулює студентів до використання вузько-спеціалізованої термінології та формує навички соціальної взаємодії та мовленнєвого етикету. Створення проблемної ситуації із подальшим її вирішенням, ігрова дискусія – це ті форми, які передбачають групову роботу й колективне обговорення певного питання, обмін думками, підкріплення власних висловлювань аргументами, прикладами та фактами та ідеями між учасниками групи. Такий вид роботи формує мовленнєві та комунікативні навички, а також розвиває практичні навички та вміння аналізувати, робити висновки, приймати рішення у нестандартних ситуаціях, які знадобляться у майбутній професійній діяльності. Наприклад, для студентів зі спеціальності «Туризм», можна запропонувати рольову гру, що передбачатиме сцену бронювання квитків; вибір туру у туристичній агенції і т.д.

«Гра є ефективним методом навчання, оскільки усуває суперечність між абстрактним характером предмета та реальним характером професійної

діяльності. Вона дозволяє знайти рішення складних проблем завдяки застосуванню спеціальних правил ведення дискусій, обговорення проблеми, стимулюванню творчої активності студентів (наприклад, методом мозкового штурму). Крім того, ділові ігри дозволяють майбутнім фахівцям розкрити свої власні якості, навчитися працювати у команді, сприяють розвитку навичок критичного мислення, комунікативних навичок, розв'язання проблем, відпрацювання різних варіантів поведінки у проблемних ситуаціях, вихованню розуміння позиції інших людей...» [7, с.52].

Окрім того, як показує досвід, традиційні форми навчання не завжди є ефективними. Тому використання інтерактивних та сучасних форм та технологій навчання допоможе оптимізувати процес навчання та підвищити мотивацію студентів до вивчення дисципліни. Однією з таких форм навчання, яка відповідає запитам та вимогам часу стала гейміфікація. Більшість викладачів розглядають гейміфікацію як складову частину ігрової методики навчання, що значним чином дозволяє розширити можливості традиційного навчання. Для інших – це суттєвий потенціал, який здатний уможливити інтерактивну систему навчання. Гейміфікація – це спосіб впливу на студентів, який допоможе підняти мотивацію до вивчення іноземної мови, оскільки завдяки використанню ігор в електронному форматі допоможе значно урізноманітнити традиційну структуру занять.

Використання гейміфікованих вправ типу «Парочки», «Скачки», «Вгадай слово», «Де це?», «Знайти слова», кросворд, пазл, «Перший мільйон», «Фудіо та відео контент», «Заповнити пропуски», вікторина, «Фрагменти зображення», «Вільна текстова відповідь», «Просте упорядкування», «Числова пряма», «Класифікація», «Знайти пару» та ін. додаються на курс за допомогою SCORM пакетів, набору стандартів та специфікацій, розроблених для систем електронного навчання, та дозволяють підвищити мотивацію учасників курсу до навчання, покращити такі когнітивні функції, як пам'ять та мислення. Приклади гейміфікованих вправ запозичені із сайту learningapps [8, с.149].

Навчальні ігрові методи повинні бути багатоплановими, різнобічними. Вони сприяють формуванню нових знань та досвіду, виробленню певних практичних навичок. а також розвитку позитивної мотивації студентів до навчання; їхніх комунікативних навичок.

Висновок. Іноземна мова за професійним спрямуванням є одним із освітніх компонентів навчальної програми, що забезпечують отримання комплексу професійних знань випускників. Мета навчальної дисципліни полягає в тому, щоб забезпечити достатньо вільне, нормативно точне і функціонально адекватне володіння всіма видами мовленнєвої діяльності англійською мовою. Якісна іншомовна підготовка студентів неможлива без використання інтерактивних та сучасних форм та технологій навчання. Використання ігрових методів вважається одним із ефективних шляхів формування іншомовної професійної компетенції. Упродовж останніх років в методиці навчання іноземних мов з'явився термін «гейміфікація». Гейміфікація, як складова частина ігрової методики навчання, допоможе підняти мотивацію до вивчення іноземної мови, оскільки завдяки використанню ігор в електронному форматі допоможе значно урізноманітнити традиційну структуру занять.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту» // Освіта в Україні: Нормативна база. – 2-е вид. – К. : КНТ, 2006. – 484 с.
2. Микитенко Н. О. Теоретичні основи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей : [монографія] / Н. О. Микитенко / за ред. д. пед. н., чл.-кор.НАПН України Г. В. Терещука. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – 384 с.
3. Russ-Eft, Darlene F., Bober, Marcie J., de la Teja, Ileana, Foxon, Marguerite, Koszalka, Tiffany A. (2008). Evaluator Competencies: Standards for the Practice of Evaluation in Organizations. Charlotte, NC: IAP. – Retrieved from: <https://ibstpi.org/evaluator-competencies>

4. Федина М.М. Сутність і специфіка іншомовної професійної компетентності майбутніх спеціалістів нафтогазової промисловості «Young Scientist» • № 4.3 (44.3) – April, 2017 – С. 263-267
5. Демченко Д. І. Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх юристів у фаховій підготовці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / Демченко Діна Ісхаківна. – Харків. – 2010. – 21 с.
6. Прадівлянний М. Г. Викладання фахово спрямованої іноземної мови на основі компетентнісного підходу / М. Г. Прадівлянний // Гуманізм та освіта: зб. матеріалів VIII міжнародної науково-практ. конф. (м. Вінниця, 19-21 вересня 2006 р.) – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006. – С. 341-344.
7. Балашова С. Педагогіка і психологія професійної освіти. Серія Дидактика, методика і технології навчання: Lviv Polytechnic National University. – No 2. – 2012. – С.48-54 <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/23646/1/8-48-54.pdf>
8. Yurzhenko A. The concepts of “communicative competence” and “gamification of English for special purpose learning” in scientific discourse. EUREKA: Social and Humanities. – № 6. – 2018. – P.34-38. DOI: <http://dx.doi.org/10.21303/2504-5571.2018.00803>
9. Юрженко А.Ю., Волошинов С.А. Формування англомовної професійної компетентності у майбутніх судових механіків в умовах дуальної освіти: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 24-28 квітн. 2019р., Одеса – Стамбул - Одеса): Одеський національний морський університет. – 2019. – С. 324-328
10. Вторникова Ю. С. Комунікативна компетентність у структурі ключових компетентностей громадян Європи. Витоки педагогічної майстерності : збірник наукових праць. Полтава. – 2011. – С. 88-94.